

Styrmænd:
Søren Stidsholt Nielsen, 2069 2502
sosn@faa.dk

Redigeret af:
SSN

Søsiden har kurs mod det havvendte
- ofte med udkik fra eller til Sydlyn
og Øhavet.

Herre maritimt: Kik i Køjlet på Navne

Se filmene her
Scan med smartphone eller iPad på QR-koden
og se et udvalg af Anders Dyløvs maritime
håndværks-film til Nationalmuseet.
Andre films trailere kan ses på
vimeo.com/chromafilm
Foto: Søren Stidsholt Nielsen

Søren Stidsholt Nielsen
sosn@faa.dk

ØHAVET/CHRISTIANSHAVN: Sejleren og video-fotografen Anders Dyløvs er med til at fastholde en vigtig del af den danske, maritime historie. I sit selskab Chroma Film producerer Anders Dyløvs videoer, der levendegør de gamle, maritime håndværk. Kunden er Nationalmuseet, og det hele ligger til frit kikk på nettet.

En stor del af videoerne følger faserne i den omfattende renovering af museets galease, Anna Møller af Svendborg. Også museets andet store sejlskib, Bonavista af Marstal er indfanget af Anders Dyløvs søstærke videogrej.

Sammen med Søsiden var Anders Dyløvs fx om bord, da Bonavista mellem Svendborg og Marstal stod ud på sin første tur under sejl i tyve år.

For Anders Dyløvs er den maritime verden et både velkendt og dragende farvand.

I drenge- og ungdomsårene ved Sejerø Bugt parkerede Anders Dyløvs sin interesse for benzindrevne tohjulede til fordel for sejlads:

- Jeg har kørt meget knaltert og motorcykel og tænkte på, at det svinede og larmede. Da jeg begyndte med sejlads, fandt jeg det mere interessant at være oppe mod elementerne frem for maskinen. Det var som om vandet tændte mig mere. Der var flere spændende, ukendte faktorer til søs. Vind, strøm, vand, navigation. Ved motorcykel var der kun gashåndtaget. Sejlads er for mig en bedre måde at få naturen ind på, fortæller Anders Dyløvs ved Chroma Films klippebord med udkik til Christianshavns Kanal.

Georg Stage-film til DR
Anders Dyløvs interesse for foto og film fik for alvor næring i studieårene på universitetet. Han fik i sin fritid lov at låne grej til at øve sig på. Allerede dengang blev det til flere produktioner med maritimt fokus.

Via et tjans som ferievikar fik Anders Dyløvs fra starten af 1990'erne foden indenfor til et fast job hos Danmarks Radio i Gyngemosen. I ti år sad han primært som producer på TV-Avisen. Lejlighedsvis blev det også til maritime programmer til DR. Det første handlede om skoleskibet Georg Stage:

- Jeg havde en god ven som var tredje styrmænd. Sammen med ham opstod tanken om en film fra et togt til Azorerne. DR sagde først nej til at udsende, men vi måtte godt låne udstyr. Det endte så alligevel med, at vi fik en sendetid lige efter en håndboldkamp med over to mio. seere. Året efter fik skibet tre gange så mange som tidligere, siger Anders Dyløvs.

Maritim historie fortalt på film

Et tastatur til redigering af video ligner ikke det denne Søsiden-artikel er skrevet og redigeret på. Foto: Søren Stidsholt Nielsen

Dyløvs et blik i ind en anden maritim verden, end den han som præmieslugende kapsejler var kendt med:

- Jeg lærte en anden slags sømandsskab. Det har været til stor gavn i senere produktioner. Som filmfotograf er det i mange situationer godt at vide, hvad der sker, før det sker. Og at kende fagudtrykkene til søs og vide, at man ikke skal stå ovenpå en to-vende, siger Anders Dyløvs.

I 2000 etablerede Anders Dyløvs sit Chroma Film side-løbende med deltids-job i DR. I de sidste 11 år har han

helt levet af sit video-firma. Knap halvdelen af produktionerne er med maritimt fokus.

ØK-skibe og Øhavets Aron
Til Anders Dyløvs maritime hovedværk hører trilgien om det hedengangne danske rederi ØK. Historien har han fortalt gennem de tre legendariske skibe, diesel-pioneren Selandia, fem-mastbarken København og hospitalsskibet Jutlandia. Alle tre film har været vist på DR og er udgivet på dvd.

Blandt de større produktioner er også portrættet af den nu afdøde skipper på Aron af Svendborg, Kristian Lund. En smuk mindsten om årets gang på en skonnert, bl. a. på sejladsen Fyn Rundt.

Redigering af film og lyd er forlængst trådt ind i den digitale alder. Med kraftige computere, tv-skærme og høj backup-sikkerhed forvandler Anders Dyløvs sit eget råmateriale til færdige videoer om ikke mindst det maritime. Foto: Søren Stidsholt Nielsen

er med billedet i højsædet for at skabe den klare fortælling, betoner Anders Dyløvs. På klippebordet får Søsiden en lille demo af, hvilket tålmodighedskrævende arbejde det kan være at få mixet alle ingredienser - billede, tale, såkaldt reallid

og måske et mågeskrig fra arkivet - til en virkningsfuld enhed.

- Jeg elsker at nørde, nørkle med sådan noget. Mine to store interesser, sejlads og at lave film går op i en højere enhed her. Jeg har ikke lavet andet i hele mit liv.

Øverst på Søsiden kan du scanne QR-koden som link til foreløbig ti færdige videoer om maritime håndværk udført på Nationalmuseet.

Søsiden har her udvalgt eksempler på maritime Chroma Film-produktioner:

Anders Dyløvs er passioneret kapsejler og professionel video-fotograf. Hans selskab Chroma Film har bl. a. fulgt en række maritime projekter. Søsiden sejlede med - og kikkede indenfor ved klippebordet.

Maritime produktioner i Chroma Films digitale klippebord. Her fremtoner et besøg på et sejlloft i Nyhavn og i Nationalmuseets værftshal i Holbæk. De blå og grønne markeringer nederst er lyd-filer. Foto: Søren Stidsholt Nielsen

Anders Dyløvs i "marken". Han har for Nationalmuseet produceret en række maritime film om bl. a. galeasen Anna Møller af Svendborg og - her - skonnerten Bonavista af Marstal. PS: Det sorte rør er en galge til at lette løft af video-grejet. Foto: Søren Stidsholt Nielsen

Anna Møller, Aron og alt det andet

Søren Stidsholt Nielsen
sosn@faa.dk

CHRISTIANSHAVN: Alene på den maritime front har Anders Dyløvs og Chroma Film siden 1995 produceret over 40 videoer samt tv-programmer i op til en times længde.

En række af videoerne kan via YouTube ses på nettet, tv-programmerne genudsendes lejlighedsvis af DR, og endelig er det muligt at købe nogle af produktionerne på dvd. Det sidste gælder bl. a. videoen om Fyn Rundt-sejladsen med nu afdøde skipper Kristian Lund, Svendborg i fokus på Marstal-skonnerten Aron. Også programmerne om de historiske ØK-skibe Selandia, København og Jutlandia er udgivet på dvd.

Øverst på Søsiden kan du scanne QR-koden som link til foreløbig ti færdige videoer om maritime håndværk udført på Nationalmuseet.

Søsiden har her udvalgt eksempler på maritime Chroma Film-produktioner:

- 1995: "Sømand af Verden" (Georg Stages togt, vist på DR1).
- 1995: "Sjælland Rundt - Videologbog" (DR1).
- 1996: "Med en Broskraber Sjælland Rundt" (DR1).
- 1999: "Århundredets Kapsejls" (om Tall Ship Races, DR1).
- 2004: "Royal Match Race" (Kronprinsparret i KDY-sejls, DR1)
- 2004: "Nokia Trimaran" (Fyn Rundt, langt sportsindslag, DR1)
- 2008: "Optimist DM" (Sønderborg Yacht Klub, YouTube og TV-3)
- 2010: "Skoleskibet Københavns Forlis" (DR-K og på dvd)
- 2011: "Børnholmsfærger" (intern sikkerhedsfilm)
- 2012: "Magten over Havet" (Om ØK-skibet Selandia, DR-K og dvd)
- 2013: "Lastet med Håb" (Om ØK-skibet Jutlandia, DR-K og dvd)
- 2014: "Et år med skonnerten Aron" (Svendborg, Fyn Rundt, dvd)
- 2018: "Kongelig kapsejls - far og søn i Skagen." (TV2 Nord)
- 2015 - 2021: Maritime håndværksfilm for restaurering af galeasen Anna Møller af Svendborg (og Bonavista af Marstal):
- Anna Møllers overdragelsesfest i Holbæk.
- Resumé-film over totalrestaurering af Anna Møller.
- Kalfatring og beg på Anna Møller.
- Dæksbjælker og vatterbord på Anna Møller.
- Garnering for forboltning på Anna Møller.
- Klædning og slutplanke på Anna Møller.
- Luger og nedgange på Anna Møller.
- Stævner og kølsvin på Anna Møller.
- Spant på Anna Møller.
- Kølen på galeasen Anna Møller.
- Anna Møller (timelaps).

Velillustreret video-manual: Sådan bygger man et træskib

Skildringen af Anna Møllers renovering giver et levende blik ind i et historisk håndværk.

Søren Stidsholt Nielsen
sosn@faa.dk

CHRISTIANSHAVN: Nationalmuseets skibstørmester Morten Møller Nielsen spiller en central rolle i de fleste af Anders Dyløvs videoer om maritime håndværk.

Som daglig leder af museets første store projekt på eget værft i Holbæk har Morten Møller Nielsen haft hænderne i alle faser af renoveringen af galeasen Anna Møller af Svendborg.

Et eksempel fra en af videoerne.

Udenfor den maritime verden er et af tidens modeord "at kalfatre" - eller "at omkalfatre". Hvis ikke ordets brugere ved, hvad det konkret taler om, kan de på 12 minutter søge kompetent formidlet viden i videoen "Kalfatring og beg".

Morten Møller Nielsen, kollega Sigurd Buch Kristensen og en speaker forklarer i landfast sprog om denne fase af det ædle, maritime håndværk. Fra valg af kalfatrejere og værk til bogs temperatur og brug af cement

FAKTA: Anders Dyløvs og Chroma Film

Anders Dyløvs (f. 1958) er filmfotograf, producer og indehaver af Chroma Film med kontor og klipperum på Christianshavn.

Uddannelse: Cand. comm. fra RUC med medie og kommunikation som hovedfag og HA i økonomi og service management, som bifag. Kandidat i 1988.

opfundet i 1824. Vi får også anskueliggjort, at beg kan påruller med noget så simpelt som en flaske-reuser. Hvem vidste det? Fraregnet erfaringens betydning kan man kalde denne og de øvrige maritime håndværksvideoer for en letfattet manual til studier for arbejdets udførelse. Eller for dokumentation af den vigtige del af den maritime kulturarv, som bygning og vedligeholdelse af træskibe er.

Noget tilsvarende i omfang, systematik og kvalitet er vist ikke set tidligere.

Hårdt arbejde

Selvom skibstørmesterne bruger elværktøj er meget af håndværket hårdt, manuelt arbejde. Det gælder fx løft af dampende varme planker eller tusindvis af hammer-slag på kalfatrejern og spir.

Håndværket er også præcision. Når egeplankerne puttes et par timer ind i svedekassen for at blive smidige, vokser de også måske 8 mm. Det betyder, at monteringen af skrogets såkaldte slutplanke skal ske med stor nøjagtighed, fremgår det af Morten Møller Niensens forklaring på videoen.

Tegninger fra Ring-Andersen

Ingen renovering i museums-regi uden omhyggeligt forarbejde.

I en af videoerne besøges Nationalmuseets skibssarkitekt Morten Kvist Jensen. Han fortæller, at renoveringen af Anna Møller er sket på basis af tegninger fra 1976. Stregerne blev slået, da Anna Møller blev restaureret på Ring-Andersens værft i Svendborg, før den af A. P. Møller blev doneret til Nationalmuseet.

Morten Kvist Jensen fortæller også, at et problematisk punkt ved skibskonstruktion kan være at holde regnvand ude, hvor spanterne går op gennem dækket for at bære ræling og lønning.

Og der er flere maritime håndværks-videoer på vej fra Anders Dyløvs bedding.

Nationalmuseets skibstørmester Morten Møller Nielsen fortæller om sit fag i videoerne om maritimt håndværk. Foto: Søren Stidsholt Nielsen

Ingen renovering i museums-regi uden omhyggeligt forarbejde.

I en af videoerne besøges Nationalmuseets skibssarkitekt Morten Kvist Jensen. Han fortæller, at renoveringen af Anna Møller er sket på basis af tegninger fra 1976. Stregerne blev slået, da Anna Møller blev restaureret på Ring-Andersens værft i Svendborg, før den af A. P. Møller blev doneret til Nationalmuseet.

Morten Kvist Jensen fortæller også, at et problematisk punkt ved skibskonstruktion kan være at holde regnvand ude, hvor spanterne går op gennem dækket for at bære ræling og lønning.

Og der er flere maritime håndværks-videoer på vej fra Anders Dyløvs bedding.

Chroma Film etableret i 2000.

De sidste ti år produceret over 80 undervisningsfilm til portalerne www.byggefilm.dk www.mødafrika.dk, www.brevefraskyttegraven.dk og YouTube-kanalen "maritime-håndværksfilm". Genren er dokumentar, reportage og især undervisningsfilm. sosn